

Betreffende: Toekenning van
Rijksemeritaatspensioen.
(Ds.Gravemeijer).

2 April 1953.

Uw brief van 9 Januari 1953, no 172, inzake bovenstaand onderwerp, heeft een punt van overleg uitgemaakt in de vergadering van onze Commissie d.d. 10 Maart jl. Het spijt mij, dat door velerlei omstandigheden niet op een eerdere datum bijeengekomen kon worden. De redenen, waarom wij in de laatste jaren zo weinig van ons hebben laten horen, mocht ik U.E. reeds mondeling uiteenzetten, zodat ik mij daarvan thans ontslagen moge achten.

Onze Minister heeft in haar tot U.E.'s ambtsvoorganger gerichte advies d.d. 23 Mei 1947 als haar mening te kennen gegeven, dat aan predikanten in algemene dienst de gewone voordelen waren te verlenen, met dien verstande echter, dat een zodanige beslissing niet prejudicieert op de t.z.t. te nemen beslissing t.a.v. het verlenen der gewone voordelen in het algemeen, zodat ieder der partijen - Staat en Kerk - zich het recht voorbehoudt om, wanneer de onderhavige kwestie in haar volle omvang principieel aan de orde komt, een standpunt in te nemen, dat afwijkt van de thans genomen beslissing.

In Uw in aanhef dezes aangehaalde brief stelt U.E., dat deze vrijheid van handelen - althans voor de Staat - haar waarde verliest, zodra wordt overgegaan tot het verlenen van Rijksemeritaatspensioen aan predikanten in algemene dienst en dat het uitermate bezwaarlijk is op eenmaal verleende pensioenen terug te komen. Onze Commissie is van oordeel, dat deze stelling gebaseerd is op een onjuiste interpretatie van het destijds door haar ten deze gegeven advies. Het heeft nimmer in de bedoeling gelegen te adviseren alleen maar een recht op pensioen te verlenen, doch het pensioen zelf niet. U.E.'s standpunt acht onze Commissie ook daarom niet te handhaven, omdat het advies handelt over het verlenen van de zgn. gewone voordelen, dat zijn kinder-, school- en academiegeld, eigen en weduwenpensioen. De consequentie van U.E.'s standpunt zou dan moeten zijn, dat ook t.a.v. de kinder-, school- en academiegeld slechts een recht verleend zou kunnen worden. Voor zover onze Commissie bekend is, zijn echter, sedert U.E.'s ambtsvoorganger het advies van onze Commissie heeft gevolgd, aan predikanten in algemene dienst regelmatig kinder-, school- en academiegeld uitbetaald. Met betrekking tot de in het vorenstaande reeds aangehaalde zinsne de, dat het uitermate bezwaarlijk is op eenmaal verleende pensioenen terug te komen, moge onze Commissie er U.E. op wijzen, dat, hoe haar advies uiteindelijk ook zal komen te luiden, zij toch steeds zal moeten adviseren eenmaal verleende pensioenrechten of toegekende pensioenen te handhaven.

Wat de pensioenaanvraag van de emeritus-predikant in algemene dienst, Ds.K.H.E. Gravemeijer, betreft moge onze Commissie U.E. als haar oordeel doen kennen, dat het aanbeveling verdient de afwikkeling van deze aanvraag zoveel mogelijk te bespoedigen,

- zulks -

- 2 -

zulks op grond van de uitzonderlijke positie, welke Ds. Gravemeijer, vooral tijdens de oorlogsjaren, in het kerkelijk leven in Nederland heeft ingenomen.

Met betrekking tot de pensioenaanvraag van Ds. Gravemeijer, die inmiddels zijn domicilie metterwoon naar het buitenland heeft verplaatst, vestigt U.E. de aandacht van onze Commissie op de artikelen 15 en 16, onder a, van het Koninklijk Besluit van 5 Mei 1838 (Stb. no 14), houdende vaststelling van een reglement op het verlenen van pensioenen, ten laste van de Staat, aan Rooms-Katholieke geestelijken, wegens verrichte kerkelijke dienst. Artikel 15 van genoemd reglement bepaalt, dat een gepensionneerd geestelijke zonder 's Konings toestemming zijn verkregen pensioen niet buiten het grondgebied van de Staat mag verteren; ingeval zodanige toestemming mocht worden verleend, zal daaraan steeds een korting van een vierde gedeelte van het pensioen verbonden worden. Voorzover onze Commissie heeft kunnen nagaan is deze bepaling - althans in de laatste decennia - nimmer toegepast en zijn pensioenaanvragen van kerkelijke bedienaren, die zich na verkregen emeritaat in het buitenland wensten te vestigen, steeds ingewilligd zonder korting van een vierde gedeelte. Aangezien mitsdien U.E.'s Departement genoemd artikel 15 reeds lang niet meer toepast, kunnen naar de mening van onze Commissie aan dit artikel geen argumenten ontleend worden om op de pensioenaanvraag van Ds. Gravemeijer afwijzend te beschikken, nog daargelaten, dat het toch wel een vreemde indruk zou wekken, indien op Ds. Gravemeijer een pensioenreglement voor Rooms-Katholieke geestelijken van toepassing verklaard zou worden. Artikel 16, onder a, tenslotte is niet van toepassing, aangezien dit handelt over gepensionneerden, die zonder 's Konings toestemming hun vaste woonplaats buiten het Rijk vestigen.

Onze Commissie zal gaarne in kennis gesteld worden met het gevolg, dat U.E. aan haar advies ten deze geeft.

De Voorzitter van de Staatscommissie
voor de zaken van de Erediensten,

AAN

Zijne Excellentie de
Minister van Financiën,
's-Gravenhage.

(Mr H.L. s'Jacob.)